

**feiten
en
meningen
uit
de
media-
wereld**

gerda cammaer
pascale milo
en
wim van der biesen

De Portugese regering heeft de oudste krant van het land, de DIARIO de NOTICIAS, terug geprivatiseerd. Deze kwaliteitskrant van Lissabon werd na de revolutie van 1974 genationaliseerd, en was het laatste blad dat nog door de staat werd beheerd. Belangrijk is wel dat gestipuleerd werd dat buitenlanders maximum slechts tien procent van de aandelen in hun bezit kunnen hebben.

*

Eind december, begin januari ontstond andermaal DEINING in medialand en in de Vlaamse Raad, rond een programma van Maurice DE WILDE. Op 21 december besloot de BRT-top de derde uitzending in de reeks over de repressie op te schorten. De openbare omroep nam deze beslissing, omdat geen overeenkomst kon worden bereikt met de wetenschappelijke commissie die de programmareeks begeleidde. Deze oordeelde dat bepaalde aspecten van de gerechtelijke repressie door De Wilde niet correct werden behandeld. Het negatief advies was bovendien ingegeven door de vrees dat het programma te nadrukkelijk aanstuurde op amnestie. Doordat De Wilde met deze bezwaren geen rekening had gehouden, en omdat de tijd ontbrak om wijzigingen aan het programma aan te brengen, werd

de uitzending voor onbepaalde tijd uitgesteld.

*

De meest prestigieuze krant van Frankrijk, LE MONDE, kreeg na een maanden aanslepende opvolgingsstrijd een NIEUWE DIRECTEUR: de 62-jarige econoom Jacques Lesourne. Het is de eerste maal dat de krant geleid zal worden door een niet-journalist, en niet meer door een lid van de heroïsche en hoogbegeefde stichtersploeg van Beuve-Méry, waartoe Lesourne voorganger Fontaine nog wel behoorde. De eerste opdracht voor de man die vanaf nu de tweede belangrijkste job in Frankrijk heeft (na deze van president), is de gezondmaking van de met financiële problemen kampende topkrant, zonder haar kwaliteit van informatie en commentaar of haar geprezen onafhankelijkheid te verliezen.

*

Begin 1991 werd het personeel van DE MORGEN met één vijfde afgeslankt. Van de negentig werknemers moesten er negentien - acht journalisten en elf bedienden - worden afgedankt. Deze afslanking was nodig om in 1991 uit de rode cijfers te geraken. De uitgever, de N.V. Hoste, die ook Het Laatste Nieuws uitgeeft, wil

slechts verder in De Morgen investeren als de krant zelf ook een inspanning doet. Het afvloeien van journalisten zal vooral te merken zijn in de sport- en de regionale redactie. Wat de sport betreft, wil men nauwer gaan samenwerken met Het Laatste Nieuws, terwijl de regionale pagina's van twee tot één worden teruggebracht. Sinds 1 januari wordt De Morgen ook gedrukt op de persen van de N.V. Hoste, en kreeg de krant ook het formaat van Het Laatste Nieuws. Het werd dus de zoveelste face-lift voor De Morgen, die nog een verkochte oplage heeft van ongeveer 32.000 exemplaren.

*

De BERT LEYSENPRIJS voor televisie, die dit jaar was voorbehouden voor fictie-programma's ging naar Jean-Pierre De Decker voor z'n regie van de drama's, "Zonderlinge Zielen" en "Mijn Papa, Mama". Er waren 29 programma's genomineerd.

*

De PRIJS van de TV-KRITIEK 1990 werd toegekend aan het BRT-programma "De Pré Historie", wegens de geslaagde combinatie van amusement en informatie. De jury verheugde zich erover "dat in deze prettige montage van beelden en muziek uit de jaren zestig,

professionele kwaliteit en populaire respons gelukkig samengaan.

*

De prijs voor de **RADIOKRIEKTIEK** ging naar Geert Hoste voor zijn experimenten met kolder en satire via de radio. Programma's waarin Hoste optreedt zijn o.a. "De Autonome Prefektuur" en "Een op Een".

*

Op 27 januari 1991 beleefde het **TWEEDE TELEVISIENET** van de Vlaamse openbare omroep zijn grote **D-DAY**: een hele dag lang kon de kijker kennismaken met een cultuur- en evenementenzender, en werd daarbij verrassend met zichzelf als kijker geconfronteerd. **TV2** richt zich tot doelgroepen, bevredigt gepassioneerde kijkers voor evenementen (van voetbal tot Koningin Elisabethwedstrijd), schuwt cultuur en het artistieke experiment niet. **TV2** als complement voor het eerder luchtige **TV1**, zonder te vervallen in het andere extreem, een getto met elitaire programma's en intellectuaalistische hoogstandjes voor enkele individuen.

*

D. VOORHOOF nam op 29 januari 1991 **ONTSLAG** als **VOORZITTER** van de **RAAD**

voor **HANDELSPUBLICITEIT**. Een en ander heeft te maken met het feit dat hij door **CLT**, moedermaatschappij van **RTL**, werd aangezocht om als raadsman de belangen van **RTL-4** te verdedigen. **RTL-4** is reeds geruime tijd als commerciële zender een potentiële kandidaat om op de Vlaamse kabel te komen.

*

Leo PAUWELS werd einde januari 1991 benoemd tot lid van de Raad van Beheer van de **BRT**. Hij volgt in die functie **Frans JANSSENS** op, die na bijna twintig jaar lidmaatschap ontslag nam. Pauwels is hoofdredacteur van "De Volksmacht" en adjunct-algemeen secretaris van het **ACW**. Hij wordt ook lid van de Vaste Commissie van de **BRT**. Als ondervoorzitter van de Raad van Beheer wordt **Frans Janssens** opgevolgd door **Petrus Thijs**.

*

Op 6 februari 1991 is **LE DRAPEAU ROUGE**, het dagblad van de Franstalige communistische partij, na eenenzeventig jaar van de markt verdwenen. Het werd omgevormd tot en opgevolgd door **LIBERTES**, dat een "onafhankelijk, pluralistisch en progressief" blad wil worden. De eigenaar is een corporatieve waarin de Franstalige com-

munistische partij nog voor 30 % participeert. De rest van de middelen komt van sympathiserende lezers (30 %), van institutionele partners, zoals syndicaten en andere linkse verenigingen (30 %) en van het journalistencollectief (10 %). De peetvader van het nieuwe dagblad is Jacques Yerna, de Waalse gepensioneerde vakbondsleider. Hij is er van overtuigd dat Libertés het orgaan wordt van "groot-links" in Wallonië. De hoofdredacteur, Maurice Magis, wil niet zozeer het nieuws coveren, dan wel "discussiestof leveren op politiek, sociaal en cultureel vlak". De nieuwe, gespecialiseerde krant zou leefbaar zijn vanaf 3.000 verkochte exemplaren. Van Le Drapeau Rouge werden er dagelijks 1.800 à 2.000 exemplaren verkocht.

*

Op 18 februari 1991 bestond het Vlaamse weekblad KNACK TWINTIG JAAR. Deze verjaardag werd vrij uitbundig gevierd met o.a. een speciaal jubileumnummer, een tv-film, een debat, een grote happening en een ontmoeting met de pers. Dit Vlaamse nieuwsmagazine doet het uitstekend met een wekelijkse verspreiding van 135.000 exemplaren (waarvan 90.000 abonnees) en vorig jaar gemiddeld 568.000 lezers. Volgens directeur Verleyen is "de ongebonden politieke koers van het

blad" één van de grote voordelen. Hij stelt trouwens vast "dat de belangstelling voor de zuivere politieke informatie steeds achteruitgaat, en de plaats moet ruimen voor wat men lifestyle is gaan heten, een manier van verslaggeving waarbij meer aandacht uitgaat naar de leefwereld van de lezer."

Deze twintigste verjaardag werd ook aangegrepen om de grafische vormgeving, de algemene opmaak en zelfs het lettertype (dat gedurende twintig jaar ongewijzigd bleef) grondig te veranderen. Aan deze opvallende face-lift werd "een vol jaar gewerkt door de beste specialisten van Europa", aldus directeur Verleyen.

*

Vanaf 1992 zal een EUROPEES NIEUWSPROGRAMMA via de satelliet dagelijks worden uitgezonden in vijf Europese talen. Het nieuwe net zal EURONEWS worden gedoopt, en zal naast journaal en magazines ook aan rechtstreekse verslaggeving doen. Initiatiefnemers zijn de Europese Radio Unie en de Europese Gemeenschap. De nieuwszender zal jaarlijks zo'n miljard BEF verslinden. Een kwart daarvan zal door de Europese lidstaten worden betaald, een kwart komt van reclame en sponsoring en meer dan de helft moet van de Eurovisie-leden zelf komen. Dit is de voornaamste

reden waarom de NOS en de BRT hebben bedankt voor een actieve deelname.

*

De radionetten van de BRT (Radio 1, 2 en 3 en Studio Brussel) plukken gezamenlijk de vruchten van de doorgevoerde herstructurering. De afgelopen maanden **LUISTERDEN** in Vlaanderen meer dan 80 % van de bevolking bijna dagelijks naar de BRT. Eind januari 1991 was er zelfs een piek van 90 %. Deze gunstige cijfers zijn een gevolg van de sterke profilering (elk net een eigen imago, kenwijsje en logo) en de bijhorende horizontale programmering. Er wordt ondertussen nog verder gewerkt aan de herprofilering: er zullen netverantwoordelijken worden aangesteld die de programmatie, produktie en promotie nog meer zullen moeten aanpassen aan het profiel van het net.

*

Begin maart 1991 verscheen het laatste nummer van het Nederlandse progressieve weekblad **FORUM**. Deze opvolger van het communistische dagblad **DE WAARHEID** heeft het nog geen jaar volgehouden: er verschenen slechts 45 nummers. De verkochte oplage (slechts 4.600 abonnees) was te klein en de concurrentie

te groot om dit erg bescheiden uitgegeven weekblad in leven te houden. Dat het met klein links in Nederland bergaf gaat, blijkt dus niet alleen uit de politiek, maar ook uit de mediasituatie.

* X

Op 19 maart 1991 **KEURDE** de Vlaamse Raad eindelijk het voorstel van **DECREET GOED** van de socialist P. Chevalier en de christen-democraat E. Van Rompuy, dat aan de **OPENBARE OMROEP** een soepeler statuut geeft. Het voorstel was aanvankelijk teruggefloten door de Raad van State en moest twee lezingen ondergaan in de Mediacommissie van de Vlaamse Raad. De tekst is gebaseerd op een document van de Raad van Bestuur van de BRT, en heeft als doel aan de openbare omroep de mogelijkheden te geven om aan de concurrentie met VTM het hoofd te bieden. Zo kan de BRT voortaan contractuelen op hoog niveau aanwerven, die eventueel meer kunnen verdienen dan hun statutaire collega's. Op die manier hoopt men de leegloop van het creatieve talent naar VTM te stoppen. Nieuw is ook dat de vaste dotatie van de BRT van 51,5 % van het kijk- en luistergeld wordt teruggebracht tot 49,5 %. De BRT kan die 2 % toch nog verwerven, wanneer de Vlaamse Raad na een debat over de wijze waarop de BRT

X

haar wettelijke verplichtingen nakomt, daartoe beslist.

Het decreet richt ook de reeds lang beloofde Adviesraad van kijkers en luisteraars op. Deze 25-koppige raad heeft als taak de Raad van Bestuur te adviseren over de algemene inhoud en programmatie van de BRT. Tenslotte vormt het decreet de BRT om tot de BRTN of de 'Nederlandse Radio- en Televisie-uitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap'.

*

De liberale Gemeenschapsminister van Cultuur P. Dewael is bereid de commerciële zender RTL-4 op de kabel TOE TE LATEN. Hij ziet zich daartoe verplicht door de Europese Commissie, die een aanpassing van het kabeldecreet aan de Europese wetgeving eist. SP en VU zijn het oneens met deze visie, en CVP belooft zich te verzetten tegen de komst van RTL-4 op de kabel. Ook VTM is niet gelukkig met de situatie. RTL-4 zendt immers uit in het Nederlands, en zou in de toekomst een specifiek op Vlaanderen gericht programma kunnen brengen. Hierdoor zou wel eens Vlaams advertentiegeld naar RTL-4 kunnen stromen, terwijl VTM wettelijk een reclamemonopolie van 18 jaar heeft verworven. Wordt vervolgd!

*

De Britse mediamagnaat ROBERT MAXWELL doet drukke zaken. Terwijl hij zijn interesse voor Oosteuropese bladen en uitgeverijen niet onder stoelen of banken steekt, heeft hij op 4 februari 1991 10 % van zijn aandeel in het Franse commerciële tv-station TF1 verkocht. Hij behoudt nog een participatie van 2,6 %. Enkele weken later kocht hij de grootste krant van New York en één van de grootste van de Verenigde Staten, de New York Daily News. Om meer tijd te kunnen besteden aan zijn jongste aanwinst, zou hij van plan zijn af te treden als voorzitter van de Maxwell Communication Corporation.

*

ACT, de vereniging van Europese commerciële televisiestations, wil een volwaardige evenknie worden van de ERU, de Europese Radio Unie, die de Europese openbare zenders groepeerd, maar die ook drie commerciële netwerken (ITV, CLT en TF1) onder zijn leden telt. ACT werd in 1989 opgericht en telt zo'n vijftien leden, waaronder VTM. ACT wil voor alles een BEROEPSFEDERATIE zijn die de gemeenschappelijke belangen van zijn leden behartigt en als een soort 'lobbyorganisatie' naar de Europese politici toe fungeert.